

Seat No. : _____

ME-109

March-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Sociology
(Urban Sociology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નગર સમાજનો અર્થ આપી, તેના કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

1. નગર સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી, તેનું મહત્ત્વ જણાવો. 14

2. લુઈવર્થનો “નગરીય જીવનશૈલી”નો સિદ્ધાંત સમજાવો. 14

અથવા

2. બર્ગેશ અને હોમર હ્યાટના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો. 14

3. નગરીકરણનો અર્થ આપી, તેના કારણોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

3. ગંદા વસવાટોનો અર્થ આપી, તેના કારણો અને નિવારણના ઉપાયો જણાવો. 14

4. નગર આયોજનનો અર્થ આપી, તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. 14

અથવા

4. નગર આયોજનનો અર્થ આપી, તેના હેતુઓ અને સમાજશાસ્ત્રીઓની ભૂમિકા વર્ણવો. 14

5. ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ સાત)

- (1) શહેરનો સેક્ટરનો સિદ્ધાંત _____ એ આપ્યો હતો.
(લુઈવર્થ, બર્ગેશ, હોમર હ્યાટ)
- (2) પૃથ્વી પરના વાતાવરણમાં ઓક્સિજનનું _____ પ્રમાણ છે.
(11 ટકા, 21 ટકા, 31 ટકા)
- (3) રાજીવ ગાંધી યોજનાનું ધ્યેય _____ છે.
(સ્લમ ફ્રી ઈન્ડિયા, પોલ્યુશન ફ્રી ઈન્ડિયા, કાર્બન ફ્રી ઈન્ડિયા)
- (4) દસ લાખથી વધુ વસ્તીવાળા શહેરોને _____ કહે છે.
(નગર, મેગાસિટી, મેટ્રોપોલિટન સિટી)
- (5) ભારતમાં સૌપ્રથમ મ્યુનિસિપાલિટી કોર્પોરેશન _____ શહેરમાં સ્થપાયું.
(મદ્રાસ, મુંબઈ, દિલ્હી)
- (6) બર્ગેશે _____ શહેરના અભ્યાસને આધારે 'The growth of the city' લેખ લખ્યો હતો.
(શિકાગો, ન્યૂયોર્ક, ટેક્સાસ)
- (7) મેટ્રોપોલિટન વિસ્તારમાં, સમગ્ર મેટ્રોપોલિટન વિસ્તાર માટે વિકાસ યોજનાનો મુસદ્દો તૈયાર કરવા માટે એક _____ સમિતિની રચના કરવાની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.
(શહેરી સત્તા વિકાસ મંડળ, ગુજરાત ટાઉન પ્લાનિંગ એન્ડ અર્બન ડેવલોપમેન્ટ, મેટ્રો પોલિટન આયોજન સમિતિ)
- (8) નગરોના ઉદ્ભવ, વિકાસ અને વૃદ્ધિની પ્રક્રિયાને _____ કહેવાય છે.
(નગર, નગરીકરણ, નગરવાદ)
- (9) શહેરોની ભૌતિક, સામાજિક ખાસિયતો પૈકીની એક ખાસિયત _____ છે.
(ગરીબી, બેકારી, ગંદા વસવાટો)
- (10) _____ શહેર એ ઔદ્યોગિક નગર તરીકેની ઓળખ ધરાવે છે.
(કાનપુર, આંધ્રપ્રદેશ, ટાટાનગર)
- (11) ઉપભોક્તાવાદી જીવનશૈલીને લીધે _____ થાય છે.
(માણસનું અવપતન, સમાજનું અવપતન, પર્યાવરણનું અવપતન)
- (12) _____ પાછળ કેટલાક પુશ ફેક્ટર્સ અને પુલ ફેક્ટર્સ ભાગ ભજવે છે.
(નગર, નગરીકરણ, નગરવાદ)

Seat No. : _____

ME-109

March-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Sociology
(Urban Sociology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Define urban society and discuss its scope. 14

OR

1. Give the meaning of urban sociology and explain its importance. 14

2. Explain Louis Worth's theory of "Urban Lifestyle". 14

OR

2. Discuss the theory of Burgess and Homer Hyatt. 14

3. Give the meaning of urbanization and discuss its causes. 14

OR

3. Give the meaning of slum habitats, its causes and remedies. 14

4. Give the meaning of town planning and explain its importance. 14

OR

4. Explain the meaning of town planning, its objectives and the role of sociologists. 14

5. Fill in the blank : (Any **Seven**)

14

- (1) The principle of city sector was given by _____.
(Louis Worth, Burgess, Homer Hyatt)
- (2) The percentage of oxygen in the atmosphere above the earth is _____.
(11 percent, 21 percent, 31 percent)
- (3) The aim of Rajiv Gandhi Yojana is _____.
(Slum Free India, Pollution Free India, Crime Free India)
- (4) Cities with a population of more than 10 million are called _____.
(Town, Megacity, Metropolitan City)
- (5) The first municipal corporation in India was established in _____ city.
(Madras, Mumbai, Delhi)
- (6) Burgess wrote the article “The growth of the city” based on the study of the city _____.
(Chicago, New York, Texas)
- (7) In the metropolitan area, provision has been made to constitute a _____ committee to draft a development plan for the entire metropolitan area.
(Sheheri Satta Vikas Mandal, Gujarat Town Planning and Urban Development, Metropolitan Planning Committee)
- (8) The process of emergence, development and growth of cities is called _____.
(urban, urbanization, urbanism)
- (9) One of the physical and social characteristics of cities is _____.
(poverty, unemployment, slum habitates)
- (10) _____ city is known as an industrial town.
(Kanpur, Andhra Pradesh, Tata Nagar)
- (11) Due to consumerist lifestyle, _____ happens.
(Degradation of Man, Degradation of Society, Degradation of Environment)
- (12) Some push factors and pull factors play a part behind _____.
(urban, urbanization, urbanism)

Seat No. : _____

ME-109

March-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Sociology
(Sociology of Gujarat)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચનાઓ : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) પ્રશ્નપત્રમાં પ્રશ્નનો જે ક્રમાંક હોય તે જ લખવો.

1. પ્રદેશના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી, તેનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

1. સમજાવો : ગુજરાતનું વસ્તી વિશ્લેષણ 14

2. અનુસૂચિત જાતિનો અર્થ આપી, તેની પરંપરાગત પરિસ્થિતિ અને પરિવર્તનના સ્ત્રોતોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

2. સમજાવો : અન્ય પછાત વર્ગો 14

3. ઈસ્લામ ધર્મનો ઉદ્ભવ, વિકાસ અને તેની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. 14

અથવા

3. કોમવાદનો અર્થ આપી, કોમવાદના કારણો અને તેને દૂર કરવાના ઉપાયો જણાવો. 14

4. લૈંગિક અસમાનતા એટલે શું ? લૈંગિક અસમાનતાને કારણે ઉભી થતી સમસ્યાઓ જણાવો. 14

અથવા

4. ગુજરાતમાં સ્ત્રી-પુરૂષ પ્રમાણ જણાવી, સ્ત્રીઓના ઓછા પ્રમાણના કારણો જણાવો. 14

5. નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં જણાવો : (ગમે તે સાત)

14

- (1) ગુજરાતનો સ્થાપના દિવસ 1947ના વર્ષમાં છે.
 - (2) ગુજરાતમાં પ્રતિ 1000 પુરુષોએ સ્ત્રીઓની સંખ્યા 995 છે.
 - (3) ભારતમાં 35% વસ્તી ગામડામાં વસે છે.
 - (4) ગુજરાતનો દરિયાકિનારો 1600 કિ.મી. લાંબો છે.
 - (5) ગુજરાત રાજ્યના કુલ 29 જિલ્લા છે.
 - (6) ડૉ. આઈ.પી. દેસાઈએ મહુવા શહેરના સંયુક્ત કુટુંબનો અભ્યાસ કર્યો હતો.
 - (7) ગુજરાતમાં અનામત આંદોલન 1988માં થયું હતું.
 - (8) સૌપ્રથમ બક્ષીપંચના અધ્યક્ષ બી.વી. શાહ હતા.
 - (9) ગુજરાતનો વિકાસદર 25% છે.
 - (10) રાષ્ટ્રીય એકતા સમિતિની રચના 1970માં કરવામાં આવી હતી.
 - (11) ખ્રિસ્તી ધર્મના મુખ્ય બે સંપ્રદાય છે.
 - (12) જ્ઞાતિ બંધ પ્રકારની સમાજ વ્યવસ્થા છે.
-

Seat No. : _____

ME-109

March-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Sociology
(Sociology of Gujarat)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Write the same question number as mentioned in question paper.

1. Clarify the meaning and importance of region sociology. 14

OR

1. Explain : Population analysis of Gujarat. 14

2. Give the meaning of Scheduled Caste. Discuss their traditional situation and sources of change. 14

OR

2. Explain : Other Backward Classes. 14

3. Explain the emergence, development and characteristics of Islam religion. 14

OR

3. State the meaning and reasons for communalism and explain the remedies to remove it. 14

4. What is meant by gender inequality ? State the issues arising due to gender inequality. 14

OR

4. State the male-female ratio in Gujarat and give reasons for low female ratio. 14

5. State whether following sentences are **true** or **false** : (Any **seven**)

14

- (1) The foundation day of Gujarat is in the year 1947.
 - (2) There are 995 women per 1000 men in Gujarat.
 - (3) 35 percentage population live in Rural area in India.
 - (4) Gujarat has 1600 km long coastline.
 - (5) There are total 29 districts in Gujarat state.
 - (6) Dr. I.P Desai has studied the joint family of Mahuva city.
 - (7) The reservation movement was undertaken in Gujarat in 1988.
 - (8) The first Chairman of Baxipanch was B.V. Shah.
 - (9) The growth rate of Gujarat is 25%.
 - (10) National Integration Committee was formulated in 1970.
 - (11) There are main two sects in Christianity.
 - (12) Caste is a close type of social system.
-